

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság**

végzése

Az ügy száma: Pfv.III.20.545/2020/6. szám

A tanács tagjai: Salamonné dr. Piltz Judit a tanács elnöke

Dr. Farkas Antónia előadó bíró

Dr. Zumbók Péter bíró

A felperes: Felperes1

(Cím2)

A felperes képviselője:

Hambalkó Ügyvédi Iroda

(Cím5,

ügyintéző: dr. Hambalkó Dominika ügyvéd)

Az alperes: Alperes1

(Cím1)

Az alperes képviselője:

Kovács Ildikó Ügyvédi Iroda

(Cím6,

ügyintéző: dr. Iklódy-Kovács Ildikó ügyvéd)

A per tárgya: kártérítés megfizetése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Fővárosi Törvényszék 57.Pf.634.886/2019/5.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Pesti Központi Kerületi Bíróság 17.P.87.340/2018/29.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet – az elsőfokú bíróság ítéletére is kiterjedően – hatályon kívül helyezi, és az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasítja.

A felperes felülvizsgálati eljárási költségét 100.000 (százezer) forintban, az alperesét 127.000 (százhuszonhétezer) forintban, a le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket 522.500 (ötszázhuszonkétezer-ötszáz) forintban állapítja meg.

A végzés ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] 2015. augusztus 14-én a felperes kerékpárral balesetet szenvedett oly módon, hogy nekiütközött egy gépjármű jobb első ajtajának, amelyet az autó utasa a piros lámpánál várakozó gépjárműben, előzetes körütekintés nélkül, a kerékpáros elhaladásának pillanatában nyitott ki.

[2] A felperes az ütközés következtében a mellkasa elülső felszínének bal oldalán, a szegycsont mellett, a III-IV. bordák vetületében 8 centiméter hosszú, a széles mellizom állományának sérülésével és az V. borda törésével járó, a mellüreg megnyílását eredményező zúzott-szakított sérülést szenvedett el, amelyre tekintettel műtéti beavatkozásra is sor került.

[3] A kárt okozó gépjármű vezetője a baleset idején az alperesnél rendelkezett érvényes kötelező gépjármű-felelősségbiztosítással.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

[4] A felperes keresetében a balesettel okozati összefüggésben felmerült vagyoni kárai megtérítését kérte, valamint sérelemdíj iránti igényt is előterjesztett.

[5] Az alperes a kereset elutasítását kérte arra hivatkozással, hogy a kötelező gépjármű-felelősségbiztosításról szóló 2009. évi LXII. törvény (a továbbiakban: Kgfb. tv.) szerint az utas nem minősül biztosított személynek.

Az első- és másodfokú ítélet

[6] Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította.

[7] Határozata indokolásában hivatkozott arra, hogy a Kgfb. tv. 3. § 4. pontja értelmében biztosítottnak a gépjármű biztosítással rendelkező üzemben tartója és a gépjármű vezetője tekintendő, míg a gépjármű utasa nem tartozik ebbe a körbe.

[8] Kifejtette, hogy bár az utas tevékenysége illeszkedik a gépjármű üzemeltetése során okozott kár szélesen értelmezett fogalmába, azonban a perbeli esetben nem a Kgfb. tv. szerint biztosítottnak minősülő személy által okozott kár megtérítését követeli a felperes. Érvelése szerint nem vitásan a gépjármű utasa nyitotta ki a gépjármű ajtaját, aki nem minősül a Kgfb. tv. alapján biztosítottnak, ezért az alperes az ő jogellenes cselekményéből fakadó károk megtérítésére nem köteles, a felelősségbiztosító helytállási kötelezettsége ezekért a károkért nem áll fenn.

[9] A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét – annak helyes indokai alapján – helybenhagyta.

[10] Kifejtette, hogy egy forgalmi okból megálló járműre is a veszélyes üzemi felelősség szabályai az irányadók, azonban nem a gépjármű vezetője okozta a felperes sérüléseit.

[11] Indokolásában utalt arra, hogy az 1/1975. (II. 5.) KPM-BM együttes rendelet (a továbbiakban: KRESZ) 23. § (3) bekezdése szerint az utas a gépjármű ajtaját csak akkor nyithatja ki, ha ezzel a közlekedés biztonságát, valamint a személy- és vagyonbiztonságot nem veszélyezteti. Megjegyezte, hogy a KRESZ az ajtó kinyitására vonatkozó figyelmeztetési kötelezettséget nem ír elő a gépjárművezető részére.

[12] Érvelése szerint a fentekre tekintettel az utas magatartásáért, aki a speciális törvényi rendelkezés szerint nem minősül az alperes biztosítottjának, az alperes nem tartozik helytállni.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[13] A jogerős ítélet ellen a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben elsődlegesen annak hatályon kívül helyezését és a jogalap vonatkozásában közbenső ítélet meghozatalát, azösszezszerűség tekintetében pedig az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára történő utasítását kérte. Másodlagosan a jogalap vonatkozásában – az alperesre terhesebben – 80-20%-os közrehatás megállapítása mellett kérte közbenső ítélet meghozatalát, és azösszezszerűség vonatkozásában az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára történő utasítását. Harmadlagosan a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, és az elsőfokú bíróságnak a per újabb tárgyalására, és újabb határozat hozatalára történő utasítását kérte.

[14] Megsértett jogszabályként a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: régi Pp.) 1. §-ára, 2. § (1) bekezdésére, 4. § (1) és (2) bekezdésére, 3. § (3) és

(5) bekezdésére, valamint 206. § (1) bekezdésére és 221. § (1) bekezdésére, a Kgfb. tv. 1. § a) pontjára, 3. § 4. és 10. pontjára, 12. §-ára, továbbá a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:535. §-ára és 6:536. §-ára hivatkozott.

[15] Álláspontja szerint az eljáró bíróságok a büntetőeljárás során keletkezett bizonyítékokat nem értékelték, egymással össze nem vetették, jogi érvelésüket kellően nem indokolták meg.

[16] Érvelése szerint a biztosítás kiterjed a felelősség kérdésének vizsgálatára, és azoknak a megalapozott kártérítési igényeknek a kielégítésére, amelyeket a biztosított személyekkel szemben a biztosítási szerződésben megjelölt gépjármű üzemeltetése során okozott károk miatt támasztanak.

[17] Állította, hogy a károsultak fokozott védelmével szemben a gépjárművezetők, üzembentartók fokozott gondossági követelménye áll. Hivatkozott arra, hogy az üzembentartó a fokozott veszéllyel járó tevékenységgel ok-okozati összefüggésben álló kár megtérítése alól csak akkor mentesül, ha a kárt olyan elháríthatatlan ok idézte elő, amely a fokozott veszéllyel járó tevékenység körén kívül esik.

[18] Hangsúlyozta, hogy a perbeli esetben nem eshet a fokozott veszéllyel járó tevékenység körén kívül az olyan magatartás, amely a gépjárművel történő közlekedés során valósult meg akkor sem, ha a gépjárművezető által egyébként elhárítható lett volna.

[19] Utalt arra is, hogy az ittas és fáradt utasnak a KRESZ szabályait szándékosan megszegő magatartását a gépjárművezető szóban kifejezetten jóváhagyta.

[20] Álláspontja szerint vizsgálni kell, hogy a gépjármű vezetője a károkozás elkerülése érdekében a tőle elvárható magatartást tanúsította-e, felróhatóan közrehatott-e a baleset bekövetkezésében. Jelentőséget tulajdonított annak, hogy az utas megkérdezte a gépjárművezetőt, hogy a piros lámpánál kiszállhat-e. Érvelése szerint az ügy egyedi körülményei nem kerültek kellő mértékben tisztázásra.

[21] Utalt arra is, hogy a perbeli esetben az eljáró bíróságoknak nem csupán a biztosított személyét kellett tisztázniuk, hanem annak is volt relevanciája, hogy a kár a fokozott veszéllyel járó tevékenységgel ok-okozati összefüggésben keletkezett-e.

[22] Érvelése szerint a perben nem azt kellett vizsgálni, hogy a gépjármű utasa biztosított volt-e, hanem a gépjármű vezetője felelősségének az esetleges fennállását, ugyanis az alperes akkor mentesülhet, ha a gépjárművezető felelőssége a baleset bekövetkezéséért nem áll fenn.

[23] Álláspontja szerint a gépjárművezetőnek a perbeli esetben lett volna lehetősége az ajtó kinyitását megakadályozni, az utas kiszállását megtiltani, ennek elmulasztása alapozza meg az alperes helytállási kötelezettségét. Kifejtette, hogy erre figyelemmel a perbeli esetben a kárt nem egy hirtelen fellépő, üzembentartói felelősségen kívül eső, elháríthatatlan ok idézte elő, hiszen a gépjárművezetőnek módjában állt volna a károkozást megakadályozni.

[24] Érvelése szerint a veszélyes üzemre vonatkozó döntést – az ajtó szabálytalan kinyitását – a gépjármű vezetője hozta meg, akinek tudomása volt a felperes útkereszteződéshez kerékpárral történő érkezéséről. Álláspontja szerint a perben nem az utas felelőssége volt általánosságban vizsgálandó, hanem az, hogy a felperes személyi sérüléséért az üzembentartó felel-e.

[25] Utalt arra is, hogy a kármegosztás alkalmazása csak az üzembentartói felelősség kérdésének tisztázását követően merülhet fel. Elsődlegesen vitatta a kármegosztás alkalmazhatóságát, hiszen álláspontja szerint nem kellett számítania a piros lámpánál várakozó gépjármű ajtajának a kinyitására. Másodlagosan a közrehatás arányát alperesre terhesebben, legfeljebb 80-20 %-ban tartotta megállapíthatónak.

[26] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte.

A Kúria döntése és jogi indokai

[27] A felülvizsgálati kérelem alapos.

[28] A Kúria a jogerős ítéletet a régi Pp. 275. § (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között, a 272. § (2) bekezdése szerint megjelölt jogszabálysértések alapján, azok előadott indokai tekintetében vizsgálta felül.

[29] A felperes felülvizsgálati kérelmére tekintettel a felülvizsgálati eljárásban azt kellett vizsgálni, hogy az eljáró bíróságok megalapozottan utasították-e el a keresetet arra hivatkozással, hogy a gépjármű utasának károkozó magatartása nem tartozik a Kgfb. tv. szerinti biztosított körbe.

[30] A Kgfb. tv. 12. §-a szerint a biztosítás azoknak a megalapozott kártérítési igényeknek a kielégítésére terjed ki, amelyeket a biztosított személyekkel szemben támasztanak a gépjármű üzemeltetése során okozott károk miatt. A Ptk. 6:470. § (1) bekezdésére figyelemmel felelősségbiztosítási szerződés alapján a biztosított követelheti, hogy a biztosító a szerződésben megállapított módon és mértékben mentesítse őt olyan kár megtérítése, illetve sérelemdíj megfizetése alól, amelyre jogszabály értelmében köteles. A biztosítás ennek folytán nemcsak a biztosított által okozott károkra terjed ki, hanem mindazokra a kártérítési igényekre, amelyekért a biztosított jogszabály szerint felelős.

[31] A másodfokú bíróság helyesen mutatott rá arra, hogy egy forgalmi okból megálló járműre is a veszélyes üzemi felelősség szabályai vonatkoznak. A Kúria fenntartja a már korábban kifejtett álláspontját, amely szerint az üzembentartó érdekében történik a veszélyes üzemi tevékenység, ő az, aki a veszélyes üzemet fenntartja, tartósan üzemelteti, működteti, azzal rendelkezni jogosult. A fokozott veszéllyel járó tevékenység az üzembentartó felügyelete, irányítása, ellenőrzése mellett valósul meg, ő köteles a fokozott veszély elleni védekezésre, személye pedig nem feltétlenül azonos a közvetlen károkozóval. A veszélyes üzemi felelősség lényege, hogy az üzembentartó akkor is köteles a fokozott veszéllyel járó tevékenységből eredő kárt megtéríteni, ha azt ténylegesen nem ő okozta, mert a felelősség alapja az üzembentartói minőség. Ha az üzembentartó és a közvetlen károkozó személye elválik, akkor az üzembentartó a veszélyes üzemi felelősség, a közvetlen károkozó az általános deliktuális kárfelelősség alapján lehet egyetemlegesen felelős a károsulttal szemben (Pfv.V.20.676/2019/4.).

[32] A perbeli esetben a piros lámpánál megálló gépjármű ajtajának kinyitása a fokozott veszéllyel járó tevékenység körébe esik, így a Ptk. 6:535. § (1) bekezdése alapján az üzembentartó, illetve a felelősségbiztosítás alapján helyette helytállni köteles alperes köteles az ebből eredő kárt megtéríteni. Mivel a fokozott veszéllyel járó tevékenységből eredő kárfelelősség objektívfelelősség és a mentesülés feltételei nem állnak fenn, ezért – a felülvizsgálati kérelemben kifejtett állásponttal ellentétben – szükségtelen volt vizsgálni az üzembentartótól, vezetőtől elvárható magatartást, így azt, hogy mit kellett volna tennie az utas biztonságos kiszállása érdekében.

[33] Mindezekre figyelemmel a jogerős ítélet sérti a Ptk. 6:535. § (1) bekezdését és 6:536. § (1) bekezdését, valamint a Kgfb. tv. 12. §-át, mivel a gépjármű ajtajának kinyitása miatt az üzembentartóval szemben támasztott kártérítési igény megalapozott, így a kötelező gépjármű-felelősségbiztosítás a Kgfb. tv. 12. §-a alapján kiterjed annak kielégítésére.

[34] Fentiekre tekintettel a Kúria a régi Pp. 275. § (4) bekezdése alapján a jogerős ítéletet – az elsőfokú bíróság ítéletére is kiterjedően – hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította.

[35] Az ügyben eljáró bíróságok eltérő jogi álláspontjuk miatt nem foglaltak állást a károsult esetleges közrehatása kérdésében, illetve nem vizsgálták a kereset összecszerűségét sem, ezért az elsőfokú eljárás megismétlése szükséges.

[36] Az új eljárásban az elsőfokú bíróságnak az alperes ellenkérelmére tekintettel – a felek által felajánlott és szükségesnek tartott bizonyítás lefolytatását követően – vizsgálnia kell, hogy a károsult a baleset bekövetkezésében, illetve annak súlyosságában felróhatóan közrehatott-e; amennyiben igen, meg kell állapítania, hogy milyen mértékben. Le kell továbbá folytatnia a bizonyítást az összecszerűség körében, vizsgálnia kell, hogy a gépjármű ajtajának kinyitásával okozati összefüggésben a felperest milyen hátrányok érték, milyen összegű kártérítésre, illetve sérelemdíjra tarthat alappal igényt. Az esetleges közrehatás és az összecszerűség körében a feleknél a bizonyításra szoruló tényekről és a bizonyítási teherről történt tájékoztatását követően előterjesztett bizonyítékai, bizonyítási indítványai alapján lefolytatott bizonyítási eljárást követően lesz az elsőfokú bíróság abban a helyzetben, hogy bizonyítékok okszerű mérlegelésével megalapozott döntést hozzon.

Záró rész

[37] A Kúria a felek felülvizsgálati eljárási költségeit, valamint a felülvizsgálati eljárási illeték összegét a régi Pp. 275. § (5) bekezdése alkalmazásával csupán megállapította, azok viseléséről az új határozatot hozó elsőfokú bíróság dönt. A felperes és az alperes képviselőivel felmerült munkadíj összegét a Kúria a bírósági eljárásban alkalmazható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3), (5) és (6) bekezdése alkalmazásával határozta meg, az alperes részére a 4/A. § szerint általános forgalmi adóval növelten. A tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illeték összegének számítása az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 50. § (1) bekezdésén alapul.

[38] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a régi Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

[39] A végzés elleni felülvizsgálatot a régi Pp. 271. § (1) bekezdésének e) pontja zárja ki.
Budapest, 2021. március 24.

Salamonné dr. Piltz Judit s.k. a tanács elnöke, Dr. Farkas Antónia s.k. előadó bíró, Dr. Zumbók Péter s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

bíróági ügyintéző

HM